STAATSCOURANT
Officiële uitgave van het Koninkrijk der Nederlanden sinds 1814.
Nr. 33420
24 september 2026

Regeling van de Minister van Klimaat en Groene Groei van 17 september 2026, nr. WJZ/100715130, tot wijziging van de Regeling nationale EZ-, LVVN- en KGG-subsidies vanwege het toevoegen van een subsidiemodule voor energiebesparingsleningen voor het midden- en kleinbedrijf [KetenID WGK 28194]

De Minister van Klimaat en Groene Groei,

Gelet op de artikelen 2, eerste lid, 4, onderdelen a, b en d, 5, eerste en tweede lid, 16, 17, eerste en vierde lid, 19, tweede en derde lid, 23, onderdeel b, 25, 42, eerste en tweede lid, 44 en 50, tweede en negende lid, van het Kaderbesluit nationale EZK- en LNV-subsidies;

Besluit:

ARTIKEL I

Aan hoofdstuk 4 van de Regeling nationale EZ-, LVVN- en KGG-subsidies wordt een titel toegevoegd, luidende:

Titel 4.14. Energiebesparingsleningen voor het midden- en kleinbedrijf

Artikel 4.14.1. Begripsbepalingen

In deze titel wordt verstaan onder:
aangewezen energiebesparende maatregelen: maatregelen ter verduurzaming van het energiegebruik van een kleine of middelgrote onderneming die zijn opgenomen in bijlage 4.14.1;
locatie: de locatie met een eigen factuur betreffende het gebruik van elektriciteit en aardgas;
schema: het schema voor terugbetaling van de subsidie en betaling van de rente.

Artikel 4.14.2. Subsidieverstrekking

1. De minister verstrekt op aanvraag subsidie voor het uitvoeren van:
   a. aangewezen energiebesparende maatregelen per locatie;
   b. andere activiteiten die noodzakelijk zijn voor het uitvoeren van aangewezen energiebesparende maatregelen, waaronder in ieder geval:
      1°. transport;
      2°. sloopwerkzaamheden;
      3°. het aanpassen van een gebouw.

2. De subsidie wordt uitsluitend verstrekt aan een MKB-ondernemer wiens onderneming jaarlijks ten minste 10.000 KWh elektriciteit of 5.000 m^3 aardgas of aardgasequivalent gebruikt. De ondernemer is in Nederland gevestigd en voert daar een substantieel deel van de activiteiten van de onderneming uit.

3. De subsidie wordt per locatie verstrekt.

4. De subsidie kan tevens worden verstrekt in de openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba.

5. De subsidie aan de MKB-ondernemer wordt verstrekt in de vorm van een subsidie met terugbetalingsverplichting als bedoeld in artikel 42, eerste lid, van het besluit.

Artikel 4.14.3. Hoogte subsidie

1. De subsidie bedraagt ten hoogste 100% van de subsidiabele kosten, waarbij subsidie voor de activiteiten, bedoeld in artikel 4.14.2, eerste lid, onderdeel b, ten hoogste 50% van de totale subsidiabele kosten bedraagt.

2. De subsidie bedraagt ten minste € 10.000.

3. De subsidie bedraagt ten hoogste € 250.000.

Artikel 4.14.4. Verdeling van het subsidieplafond

De minister verdeelt het subsidieplafond op volgorde van binnenkomst van de aanvragen tot subsidieverlening.

Artikel 4.14.5. Realisatietermijn

De termijn, bedoeld in artikel 23, onderdeel b, van het besluit, is achttien maanden na subsidieverlening.

Artikel 4.14.6. Afwijzingsgrond

Onverminderd de artikelen 22 en 23 van het besluit, beslist de minister afwijzend op een aanvraag om subsidieverlening betreffende aangewezen energiebesparende maatregelen indien onvoldoende vertrouwen bestaat dat de subsidieaanvrager de subsidie terug kan betalen binnen zeven jaar na betaling van de subsidie.

Artikel 4.14.7. Aanvullende verplichtingen subsidieontvanger

1. De subsidieontvanger voert de activiteiten, bedoeld in artikel 4.14.2, eerste lid, onderdelen a en b, op de desbetreffende locatie in Nederland uit.

2. In aanvulling op artikel 38, derde lid, van het besluit, geldt dat dit lid ook van toepassing is op subsidies die € 125.000 of meer bedragen en beschikt de subsidieontvanger tot vijf jaar na de datum van de beschikking tot subsidievaststelling over die gegevens die nodig zijn om desgevraagd aan te tonen dat de subsidiabele activiteiten zijn verricht.

Artikel 4.14.8. Borgstelling

Indien de subsidie wordt verleend aan een rechtspersoon, wordt de subsidie uitsluitend verleend onder de opschortende voorwaarde dat de subsidieontvanger binnen vier weken na dagtekening van de beschikking tot subsidieverlening meewerkt aan de totstandkoming van een overeenkomst tot uitvoering van de beschikking tot subsidieverlening (borgstelling). Het model voor die overeenkomst is opgenomen in bijlage 4.14.2.

Artikel 4.14.9. Schema voor terugbetaling en betaling rente

1. De subsidieontvanger is verplicht de verstrekte subsidie en de rente volgens een in de beschikking tot subsidieverlening vastgelegd schema terug te betalen aan de minister. Het schema regelt een maandelijkse betaling die bestaat uit:
   a. de terugbetaling van de subsidie;
   b. een jaarlijkse basisrente van 6,9 procent per jaar over de som van het verschuldigde nog niet afgeloste deel van de hoofdsom van de subsidie, die rentedragend bij het uitstaand saldo aanwast op de laatste dag van het kalenderjaar waarin niet voldaan is aan de bij deze rente horende betalingsverplichting uit de beschikking tot subsidieverlening; en
   c. voor zover van toepassing, de bij te late betaling verschuldigde wettelijke rente.

2. Het schema regelt tevens dat het uitstaande saldo uiterlijk binnen zeven jaar na subsidieverlening aan de minister wordt betaald.

3. De subsidieontvanger kan in afwijking van het schema de verstrekte subsidie en de verschenen rente boetevrij vervroegd volledig aflossen.

4. De minister kan in afwijking van het schema besluiten dat de verstrekte subsidie en de verschenen rente versneld of in een keer terugbetaald dienen te worden, indien:
   a. de zaken waarvoor de subsidie is verkregen geheel of gedeeltelijk worden vervreemd;
   b. de subsidieontvanger de subsidie heeft aangewend voor andere kosten dan de subsidiabele kosten.

5. De subsidieontvanger doet onverwijld schriftelijk mededeling aan de minister indien zich een situatie zoals bedoeld in het vierde lid voordoet.

Artikel 4.14.10. Informatieverplichtingen aanvraag

Een aanvraag tot subsidieverlening bevat ten minste:
a. gegevens over de subsidieaanvrager, waaronder de naam van de organisatie, tekenbevoegdheid, het nummer waarmee de onderneming is geregistreerd bij de Kamer van Koophandel, het post- en bezoekadres, het bankrekeningnummer van de aanvragende onderneming, de Standaard bedrijfsindelingscode (SBI);
b. gegevens over de contactpersoon bij de subsidieaanvrager, waaronder de naam, het telefoonnummer en het e-mailadres;
c. gegevens over de grootte van de onderneming van de subsidieaanvrager;
d. een plan met daarin de gegevens over het project, waaronder de uit te voeren aangewezen energiebesparingsmaatregelen, de locatie waar de maatregelen worden uitgevoerd, de start- en einddatum, de begrote kosten en de omvang van de gevraagde subsidie;
e. een verklaring waaruit blijkt dat de subsidieaanvrager nog geen overeenkomst heeft gesloten voor de uitvoering van het project;
f. een offerte voor de kosten voor de aangewezen energiebesparende maatregelen en de eventuele noodzakelijke andere activiteiten;
g. de meest recente jaarlijkse factuur van de leverancier van elektriciteit en, indien van toepassing, gas;
h. de meest recente jaarrekening en de daaraan voorafgaande jaarrekening;
i. indien de aandeelhouder of aandeelhouders van de onderneming een natuurlijk persoon is of natuurlijke personen zijn, een afschrift van de meest recente aangifte inkomstenbelasting van de aandeelhouder of aandeelhouders die direct of indirect 50% of meer van de aandelen vertegenwoordigt of vertegenwoordigen;
j. indien de aanvrager een maatschap of vennootschap onder firma is, de maten of vennoten gezamenlijk bevoegd zijn en deze een maatschaps- of vof-contract hebben afgesloten, een afschrift van dit contract.

Artikel 4.14.11. Ambtshalve vaststelling

In afwijking van artikel 50, eerste lid, van het besluit wordt de subsidie voor aangewezen energiebesparende maatregelen, bedoeld in artikel 4.14.2, ambtshalve vastgesteld.

Artikel 4.14.12. Staatssteun

De subsidie, bedoeld in artikel 4.14.2, bevat geen staatssteun.

Artikel 4.14.13. Horizonbepaling

Deze titel vervalt met ingang van 1 april 2030, met dien verstande dat deze van toepassing blijft op subsidies die voor die datum zijn verleend.

ARTIKEL II

In de tabel van artikel 1, tweede lid, van de Regeling openstelling EZ-, LVVN- en KGG-subsidies 2026 worden na het onderdeel dat betrekking heeft op titel 4.12 een rij ingevoegd, luidende:

Titel 4.14: Energiebesparingsleningen voor het midden- en kleinbedrijf	4.14.2, eerste lid	01-10-2026 t/m 15-12-2026	€ 5.000.000

ARTIKEL III

Deze regeling treedt in werking met ingang van 1 oktober 2026.

Deze regeling zal met de toelichting in de Staatscourant worden geplaatst.

's-Gravenhage, 17 september 2026

De Minister van Klimaat en Groene Groei,
S. van Veldhoven-van der Meer

BIJLAGE 4.14.1 BEHORENDE BIJ ARTIKEL 4.14.1, EERSTE LID, VAN DE REGELING NATIONALE EZ-, LVVN- EN KGG-SUBSIDIES

EBL-code 2026	Onderdeel	Categorie	Naam maatregel
1	Faciliteiten	Aandrijvingen	Blower voor het schoonblazen in plaats van perslucht
2	Faciliteiten	Aandrijvingen	Elektrisch aangedreven (accu)handgereedschappen en machines als vervanging voor pneumatische aandrijving
3	Faciliteiten	Aandrijvingen	Elektromotor (IE4- of IE5-motor) toepassen
4	Faciliteiten	Aandrijvingen	Flow-drukregelaar toepassen in het persluchtnet
5	Faciliteiten	Aandrijvingen	Frequentieregelaar toepassen op een elektromotor
6	Faciliteiten	Aandrijvingen	Luchtkanaal plaatsen zodat de persluchtcompressor (koude) buitenlucht aanzuigt
7	Faciliteiten	Energieopwekking	Zonneboiler toepassen
8	Faciliteiten	Energieopwekking	Zonnepanelen toepassen
9	Faciliteiten	Grootkeukenapparatuur	Dubbelwandige vaatwasser toepassen in grootkeukens
10	Faciliteiten	Grootkeukenapparatuur	Elektrische bakcarrousel met meerdere bakplaten
11	Faciliteiten	Grootkeukenapparatuur	Elektrische keukenapparatuur toepassen in plaats van een gasgestookte variant
12	Faciliteiten	Grootkeukenapparatuur	Salamander met automatische pan/bord detectie toepassen ter vervanging van infrarood-salamander
13	Faciliteiten	Isolatie	Afdekking plaatsen op een zwembad
14	Faciliteiten	Isolatie	Dag- of nachtafdekking toepassen op een koel- of vriesmeubel
15	Faciliteiten	Isolatie	Wanden van een zwembassin isoleren
16	Faciliteiten	Isolatie	Koude en warme leidingen en appendages isoleren
17	Faciliteiten	Productkoeling	Condensordrukregeling op buitenluchttemperatuur toepassen op de koelinstallatie.
18	Faciliteiten	Productkoeling	Restwarmte van de condensors van de koelinstallatie gebruiken
19	Faciliteiten	Productkoeling	Verdamperventilatoren van koel- en vriescellen op basis van meerdere temperatuursensoren regelen
20	Gebouwen	Beheer/regelen	Besparingssysteem voor klimaatinstallaties middels (individueel) instelbare ruimteregelaar
21	Gebouwen	Beheer/regelen	Energieregistratie- en bewakingssysteem (ERBS) of gebouwautomatiserings- en controlesysteem (GACS) gebruiken
22	Gebouwen	Energieopslag	Accu (batterij) voor opslag van duurzaam opgewekte elektriciteit
23	Gebouwen	Isolatie	(Biobased) isolatie voor bestaande constructies
24	Gebouwen	Isolatie	Automatisch sluitmechanisme toepassen bij een overheaddeur
25	Gebouwen	Isolatie	Daken van gebouwen isoleren
26	Gebouwen	Isolatie	HR++ glas plaatsen in bestaande kozijnen
27	Gebouwen	Isolatie	Isolerende beglazing met zonwering voor bedrijfsgebouwen
28	Gebouwen	Isolatie	Loopdeur in overheaddeuren plaatsen
29	Gebouwen	Isolatie	Luchtdeur voor gekoelde ruimten
30	Gebouwen	Isolatie	Opblaasbare luchtkussens bij een vrachtwagendocking toepassen
31	Gebouwen	Isolatie	Snelloopdeur voor koel- of vriescellen met standaard thermisch gescheiden isoleerlamellen
32	Gebouwen	Isolatie	Spouwmuren van gebouwen isoleren
33	Gebouwen	Isolatie	Triple glas met nieuwe kozijnen plaatsen
34	Gebouwen	Isolatie	Vacuümglas in bestaande kozijnen plaatsen
35	Gebouwen	Isolatie	Wanden van koel- en vriescellen isoleren
36	Gebouwen	land- en tuinbouw	Adiabatische luchtkoeling in stallen
37	Gebouwen	Land- en tuinbouw	Droog- en verwarmingssysteem met halogeen vrij koudemiddel voor ventilatielucht in bewaarloodsen voor akkerbouwproducten
38	Gebouwen	Ventilatie	Decentrale boilers plaatsen in plaats van een warm tapwater circulatieleiding.
39	Gebouwen	Warmte	Elektrische terrasverwarmers vervangen door elektrische verwarmde zitkussens.
40	Gebouwen	Ventilatie	Indirecte gedreven slakkenhuisventilatoren door directe gedreven ventilatoren vervangen

EBL-code 2026	Onderdeel	Categorie	Naam maatregel
41	Gebouwen	Ventilatie	Ventilatiesysteem met warmteterugwinning (wtw) installeren
42	Gebouwen	Ventilatie	Verduurzaming bestaande luchtbehandelingskast door vervanging EC-ventilatoren
43	Gebouwen	Ventilatie	Warmtepomp of warmtepompboiler toepassen voor gebouwverwarming of de bereiding van warm water
44	Gebouwen	Verlichting	Ledarmaturen toepassen
45	Gebouwen	Verlichting	LED-belichtingssysteem voor podium- of theaterbelichting
46	Gebouwen	Warmte	Grondwarmtewisselaar
47	Gebouwen	Warmte	Infraroodpanelen
48	Gebouwen	Warmte	Oppervlaktewater warmtewisselaar
49	Gebouwen	Warmte	Warmte- of koudeopslag in de bodem (WKO)
50	Gebouwen	Warmte	Zonnecollectorsysteem voor verwarmen
51	Processen	Drogen	Energiezuinige adsorptiedroger
52	Processen	Drogen	Energiezuinige warmtepomp wasdroger
53	Processen	Energiehergebruik	Hergebruik de warmte van de rookgassen uit ovens en drogers
54	Processen	koelen/vriezen	Energiezuinige koel- en of vriesinstallatie toepassen
55	Processen	Koelen/vriezen	Energiezuinige rackkoeling (ICT), DX-systeem. Datacenters uitgesloten
56	Processen	Koelen/vriezen	Vacuümkoeler voor bakkerijen
57	Processen	land- en tuinbouw	Beregeningsboom met lage waterdruk voor het beregenen van gewassen
58	Processen	land- en tuinbouw	Electrisch aangedreven watertoevoersysteem voor het beregenen van gewassen op landbouwgrond
59	Processen	Land- en tuinbouw	Elektrisch aangedreven autonoomwerkende voeraanschuifrobot
60	Processen	Land- en tuinbouw	Energie-efficiënte melkkoeling; warmtewisselaar die is gemonteerd in de leiding tussen de melkmachine en de melkkoeltank en/of tussen de compressor en condensor van de koelmachine
61	Processen	land- en tuinbouw	Hogedrukverneveling in tuinbouwkassen t.b.v. adiabatische koeling
62	Processen	Land- en tuinbouw	Hoogte temperatuur tapwaterboiler melkveehouderij. Middels geïntegreerde warmtewisselaar aangesloten op een zonnecollector
63	Processen	Land- en tuinbouw	Installatie voor CO_2 winning uit buitenlucht
64	Processen	land- en tuinbouw	Vervanging belichtingssysteem (dimbaar) voor tuinbouwgewassen
65	Processen	land- en tuinbouw	Agrarische drone voor het zaaien en bemesten van landbouwgrond
66	Processen	Overig	Elektrische toestellen voor stoomopwekking of verwarming van thermische olie voor processen
67	Processen	Overig	Modulerende branders in ovens gebruiken
68	Transport en energie	Aandrijvingen	Brandstofcel in transportmiddelen, waarbij een brandstof rechtstreeks wordt omgezet in elektrische energie.
69	Transport en energie	Aandrijvingen	Hybride power take off (PTO) of elektrische power take off (ePTO) aandrijving, voor het aandrijven van apparatuur op voertuigen voor vervoer over de weg
70	Transport en energie	Aandrijvingen	Meesturende en intrekbare achteras voor vrachtvoertuigen, achterassen waarvan ten minste 1 achteras actief meestuurt en 1 achteras ingetrokken kan worden.
71	Transport en energie	Aandrijvingen	Schroefasgedreven generator op schepen voor het opwekken van elektriciteit door een koppeling met hydropomp op de schroefas, waarbij een hydromotor de generator aandrijft,
72	Transport en energie	Energiehergebruik	Turbocompound in vrachtwagen, achter de turbo geplaatste additionele turbine
73	Transport en energie	Energieopslag	Electiciteitsopslag uit een generator op vaartuigen
74	Transport en energie	Energieopslag	Mobiele elektriciteitsvoorziening, verplaatsbare container met daarin een accu (batterij) bestemd voor het bufferen en afgeven van elektrische energie
75	Transport en energie	Energieopwekking	Zonnepanelen of -folie voor elektriciteitsopwekking op transportmiddelen

EBL-code 2026	Onderdeel	Categorie	Naam maatregel
76	Transport en energie	Koelen/vriezen	Elektrische koeling op geisoleerde koel/vries bestelauto of vrachtwagen wegtransport
77	Transport en energie	Koelen/vriezen	Verplaatsbare schotten bij geconditioneerd transport
78	Transport en energie	Overig	Brandstofcelsysteem voor waterstof bestaande uit: brandstofcel, (eventueel) brandstofreformer
79	Transport en energie	Overig	Dolly of tussenoplegger met koppelschotel t.b.v. Lange en zware vrachtwagen (LZV)
80	Transport en energie	Overig	Hydrodynamische ankerkluizen en ankers
81	Transport en energie	Overig	Lichtgewicht afzetcontainer (minimaal 15m3 inhoud en gewichtsreductie ten minste 20 kg m^3 inhoud)
82	Transport en energie	Overig	Oplegger of aanhanger met dubbele laadvloer
83	Transport en energie	Overig	Verlenging van een bestaand vaartuig voor de binnenvaart waardoor laadvermogen wordt vergroot
84	Transport en energie	Overig	Vervangen of ombouwen van fossiel naar mobiel elektrisch werktuig zonder vaste bestuurdersplaats
85	Transport en energie	Overig	Warmtekrachtinstallatie gestookt op waterstof
86	Transport en energie	Overig	Waterstofbijmenging in aardgas, noodzakelijke aanpassingen, (eventueel) lokale waterstofproductie door middel van elektrolyse, (eventueel) meet- en regelapparatuur
87	Transport en energie	Overig	Zijafschermen, panelen ter volledige afsluiting van de open ruimten tussen de wielen of dichte panelen over de wielen van vrachtwagen-bakwagens, aanhangers of opleggers
88	Transport en energie	Warmte	Boiler gestookt met ijzerbrandstof (boilersysteem, ijzerbrandstof- en roestopslagsilo, intern transportsysteem tussen boiler en opslagsilo)
89	Transport en energie	Warmte	Warmtepomp voor bestaande schepen

BIJLAGE 4.14.2 BEHORENDE BIJ ARTIKEL 4.14.7, EERSTE LID, VAN DE REGELING NATIONALE EZ-, LVVN- EN KGG-SUBSIDIES

Uitvoeringsovereenkomst tot zekerheid van de terugbetaling van subsidie voor het uitvoeren van energiebesparingsactiviteiten (borgstelling)

1. De Staat der Nederlanden, hierna te noemen: de Staat, vertegenwoordigd door de Minister van Klimaat en Groene Groei; en
2. [naam aandeelhouder(s) van de rechtspersoon waaraan subsidie is verleend die 50% of meer van de aandelen vertegenwoordigen en hun eventuele gehuwden of geregistreerd partners], woonachtig te [plaats(en)], hierna te noemen: de Borg;

Overwegen:

a. De Minister van Klimaat en Groene Groei heeft blijkens een beschikking met kenmerk [kenmerk beschikking], hierna te noemen: de beschikking, een subsidie met terugbetalingsverplichting verleend voor het uitvoeren van energiebesparingsactiviteiten.
b. De beschikking bevat de opschortende voorwaarde dat de subsidieontvanger meewerkt aan de totstandkoming van een overeenkomst tot uitvoering van de beschikking (borgstelling).
c. De Minister van Klimaat en Groene Groei beoogt met onderhavige uitvoeringsovereenkomst de terugbetaling van de subsidie en de betaling van de bijbehorende rente te verzekeren.

Partijen komen daartoe het volgende overeen:

Artikel 1

De Borg stelt zich tegenover de Staat borg voor de nakoming van de volledige betalingsverplichting die de subsidieontvanger heeft op grond van artikel 4.14.9, eerste lid, van de Regeling nationale EZ-, LVVN- en KGG-subsidies.

Artikel 2

1. De Borg is niet gehouden tot betaling aan de Staat voordat de subsidieontvanger in zijn betalingsverplichting als bedoeld in artikel 1 is tekortgeschoten.
2. De subsidieontvanger wordt geacht tekort te schieten in de nakoming van zijn betalingsverplichting indien de Staat de subsidieontvanger schriftelijk in gebreke heeft gesteld en – na het verstrijken van de gestelde termijn – nakoming door de subsidieontvanger uit is gebleven.
3. De Staat is niet verplicht bij ingebrekestelling van de schuldenaar de Borg hiervan mededeling te doen.

Artikel 3

De Borg verbindt zich om op het eerste schriftelijke verzoek van de Staat het bedrag waarvoor hij borg staat onverwijld aan de Staat te voldoen.

Artikel 4

1. Na ondertekening van deze uitvoeringsovereenkomst door de partijen treedt deze uitvoeringsovereenkomst in werking met ingang van de datum van de beschikking.
2. Deze uitvoeringsovereenkomst eindigt van rechtswege door de volledige terugbetaling van de subsidie en de betaling van de rente.

Artikel 5

1. De Staat kiest voor uitvoering van deze Uitvoeringsovereenkomst domicilie ten kantore van de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, onderdeel van het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat, Hanzelaan 310, 8017 JK Zwolle.
2. Onverminderd het bepaalde in Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering dienen alle mededelingen, aanzeggingen, verzoeken, toestemmingen en andere berichten uit hoofde van deze uitvoeringsovereenkomst schriftelijk te worden gedaan.
3. Mededelingen, aanzeggingen, verzoeken, toestemmingen en andere berichten die niet in overeenstemming met het tweede lid zijn gedaan, blijven zonder rechtsgevolg.
4. De Staat is bevoegd eenzijdig van het bepaalde in het eerste lid af te wijken.

Artikel 6

1. Op deze uitvoeringsovereenkomst is uitsluitend Nederlands recht van toepassing.
2. Alle geschillen in verband met deze uitvoeringsovereenkomst of met afspraken die daarmee

samenhangen zullen worden beslecht door de bevoegde rechter te Den Haag.

Artikel 7

Deze uitvoeringsovereenkomst wordt tussen partijen aangeduid als 'Uitvoeringsovereenkomst energiebesparing Staat / [naam aandeelhouder(s) van de rechtspersoon waaraan subsidie is verleend] (borgstelling)'.

Aldus overeengekomen en in tweevoud ondertekend te [plaats]

Aandeelhouder[s]

te 's-Gravenhage op [datum]

De Minister van Klimaat en Groene Groei,

namens deze:

[handtekening]

[naam functionaris]

[functie]

TOELICHTING

Algemeen deel

1. Inleiding

Met deze regeling is een subsidiemodule toegevoegd aan de Regeling nationale EZ-, LVVN- en KGG-subsidies voor het verstrekken van subsidies met terugbetaalverplichting voor het uitvoeren van energiebesparende maatregelen bij mkb-ondernemers. In deze toelichting worden deze subsidies ook wel 'leningen' genoemd.

2. Aanleiding en doel

De meeste energiebesparende maatregelen verdienen zich (op termijn) terug, maar vragen wel om investeringen. Op dit moment geldt voor bedrijven met een gebruik van meer dan 50.000 kWh elektriciteit en/of 25.000 m^3 gas een verplichting om alle maatregelen uit te voeren die zich binnen vijf jaar of minder terugverdienen (de energiebesparingsplicht). Uit onderzoek is gebleken dat ongeveer 11% van het mkb moeilijk of onvoldoende toegang heeft tot externe financiering voor de relatief kleine leningen die hiervoor nodig zijn.[1] Dit heeft verschillende oorzaken. Ten eerste is de toegang tot leningen met een kleine hoofdsom (<€250.000) beperkt door relatief hoge behandelingskosten. Ook is er weinig toegang tot leningen zonder onderpand. Aangezien een groot gedeelte van mkb'ers vanuit huurpanden werkt, is het in praktijk lastig om aan deze voorwaarde te voldoen. Dit betekent dat er een groep bedrijven is die wel een wettelijke verplichting heeft om energie te besparen, maar hier niet toe in staat is omdat financiering ontbreekt.

Daarom is deze subsidiemodule opgezet, genaamd *Energiebesparingsleningen voor het midden- en kleinbedrijf*. Het doel van de module is om mkb-ondernemers toegang te geven tot een lening voor (verplichte) energiebesparende maatregelen, ook als reguliere externe financiering niet mogelijk blijkt. Het gaat hier specifiek om mkb-ondernemers met een jaarlijks energiegebruik van minimaal 5.000 m^3 aardgas of 10.000 kWh elektriciteit. De groep mkb-ondernemers die gebruik kan maken van deze regeling is dus groter dan de groep mkb-ondernemers die onder de energiebesparingsplicht vallen. De aangekondigde aanscherping van de terugverdientijd van vijf naar zeven jaar van de energiebesparingsplicht is de aanleiding voor het nu invoeren van de subsidiemodule. De aanscherping betekent niet dat er meer bedrijven onder de energiebesparingsplicht zullen vallen, maar zou wel kunnen leiden tot een iets grotere financieringsbehoefte, omdat mogelijk meer energiebesparende maatregelen wettelijk verplicht zijn. Het onderzoek van InvestNL laat zien dat de gemiddelde investeringsopgave voor energiebesparingsplichtige maatregelen toeneemt van gemiddeld € 19.000 naar € 25.000. Deze energiebesparingsleningen zijn gericht op het ondersteunen van de groep mkb'ers die moeilijk of onvoldoende toegang heeft tot andere externe financiering. Deze subsidiemodule ondersteunt deze groep mkb'ers via subsidies met terugbetaalverplichting met een marktconforme rente zodat zij ten minste aan de energiebesparingsplicht kunnen voldoen, maar ook de mogelijkheid hebben om te investeren in een toekomstbestendige onderneming wanneer ze dat niet via reguliere financiering kunnen doen.

3. Hoofdlijnen subsidiemodule

3.1. Subsidiabele activiteiten

De Minister van Klimaat en Groene Groei (hierna: minister) verleent op grond van deze subsidiemodule subsidie voor de uitvoering van projecten die zijn opgenomen in de bijlage. Daarnaast is het mogelijk om de lening deels te gebruiken voor activiteiten die noodzakelijk zijn om de energiebesparende maatregelen te kunnen uitvoeren, bijvoorbeeld transport, sloop- of verstelwerk.

3.2. Doelgroep

3.2.1. Energiebesparingsplichtig mkb

De doelgroep van deze regeling is primair mkb-ondernemingen die moeten voldoen aan de energiebesparingsplicht en die een externe financieringsbehoefte hebben om aan deze plicht te voldoen. Bedrijven en instellingen vallen onder de energiebesparingsplicht wanneer ze op locatieniveau jaarlijks meer energie verbruiken dan 25.000 m^3 aardgas(equivalent) of 50.000 kWh elektriciteit. In totaal vallen ongeveer 105.000 locaties van bedrijven en instellingen onder de energiebesparings-

[1] Kamerbrief over voortgang beleid energiebesparing | Kamerstuk | Rijksoverheid.nl

plicht. Hoeveel bedrijfslocaties onder deze 105.000 locaties vallen is niet precies bekend. Als er gekeken wordt naar bedrijven die nog energiebesparende maatregelen moeten nemen én een externe financieringsbehoefte hebben, zijn er naar inschatting van het onderzoek van InvestNL[2] en inschattingen van RVO ongeveer 1.000 tot 2.500 bedrijven (met mogelijk meerdere locaties) die externe financiering nodig hebben om te voldoen aan de energiebesparingsplicht. Op dit moment kunnen bedrijven via Qredits duurzaamheidsleningen afsluiten tot € 50.000 tegen een gesubsidieerde rente. Echter, deze bedrijven kunnen geen lening afsluiten bij Qredits omdat energiebesparings-plichtige bedrijven uitgesloten zijn voor deze leningen.

3.2.2. Niet-energiebesparingsplichtig mkb

Daarnaast is het ook mogelijk dat mkb'ers voor locaties met een lager energiegebruik een lening aanvragen (minimaal een jaargebruik van 5000 m^3 aardgas en/of 10.000 kWh elektriciteit). Deze doelgroep is ruimer dan de mkb-ondernemers waarvoor de energiebesparingsplicht geldt, omdat deze mkb-ondernemingen met een lager gebruik ook moeilijkheden ervaren met het vinden van financiering voor energiebesparende maatregelen. CBS-cijfers laten zien dat er in 2024 41.160 bedrijfslocaties waren met een aardgasverbruik tussen de 5.000 m^3 en 25.000 m^3 aardgasverbruik. Hiervan waren er 35.140 bedrijven met een elektriciteitsgebruik tussen de 10.001 en 50.000 kWh. Tegelijkertijd zijn er 97.350 bedrijven met een elektriciteitsverbruik tussen de 10.001 kWh en 50.000 kWh met een aardgasverbruik van minder dan 5.000 m^3 aardgas. In totaal zijn er dus 138.510 bedrijfslocaties binnen de niet-energiebesparingsplichtige doelgroep die gebruik kunnen maken van deze regeling. Ervan uitgaande dat 11% van deze bedrijven behoefte heeft aan externe financiering, komt dat neer op ongeveer 15.000 locaties. Echter, naar verwachting zullen weinig bedrijven uit deze doelgroep gebruik maken van deze regeling. Met het gemiddelde verwachte leenbedrag van € 25.000 en het feit dat via de leningen van Qredits een gesubsidieerde rente kan worden verstrekt, is het voor het gros van deze ondernemers aantrekkelijker om bijvoorbeeld via Qredits een lening te af te sluiten. Gelet op het energieverbruik van deze ondernemers zal de gemiddelde hoogte van de energiebesparende maatregelen ook lager zijn.

Desalniettemin is het maximale leningsbedrag via Qredits op dit moment € 50.000. Deze subsidiemodule stelt daarom ook deze ondernemers in staat om via deze regeling financiering te verkrijgen voor grotere energiebesparende maatregelen tussen de € 50.000 en € 250.000. Al met al is een bandbreedte van 10% tot 20% van deze bedrijven – 1.500 – 3.000 aanvragen – realistisch als doelgroep voor deze subsidiemodule.

Kijkend naar inschatting van behoefte onder energiebesparingsplichtig mkb en niet-energiebesparingsplicht mkb, brengt dat de totale mogelijke aanvragen voor deze subsidiemodule tussen de 2.500 en 4.500 bedrijven. Vanuit het oogpunt van transparantie, het feit dat niet alle ondernemers weten of ze wel of niet onder de energiebesparingsplicht vallen en duidelijkheid richting ondernemers is ervoor gekozen om geen verschillende bedragen te hanteren bij verschillende typen ondernemers en is er dus enige overlap met Qredits.

3.2.3. Locatie en energiegebruik

Het energiegebruik is het totale gebruik van de milieubelastende activiteit van de locatie inclusief het gebouw per kalenderjaar. Hierbij wordt het gebruik van proces, faciliteiten en gebouw dus opgeteld. De subsidie wordt voor een individuele locatie verstrekt. In een begripsbepaling is bepaald dat 'locatie' betrekking heeft op een in Nederland gevestigde mkb-ondernemer die op locatieniveau meer dan 5.000 m^3 gas en/of 10.000 kWh elektriciteit verbruikt. Dit wordt gecontroleerd via de energiefactuur die de ondernemer conform de informatieverplichting moet aanleveren. Dit betekent dus dat als een ondernemer meerdere locaties heeft, de ondernemer meerdere subsidieaanvragen kan doen. Ook geldt dat de subsidie kan worden verstrekt voor zover de ondernemer in Nederland is gevestigd en daar een substantieel deel van de activiteiten van de onderneming uitvoert.

Verder is uitdrukkelijk geregeld dat de subsidie ook kan worden verstrekt in de openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba. Ook voor ondernemers in Caribisch Nederland gelden de vereisten van de subsidiemodule onverkort en op hen is eveneens het Kaderbesluit nationale EZK- en LNV-subsidies (Kaderbesluit) van toepassing (artikel 1a, eerste lid, van het Kaderbesluit).

3.3. Relatie tot andere instrumenten

Deze subsidiemodule is een aanvulling op bestaande instrumenten, regelingen en programma's. Met betrekking tot financiering van energiebesparende maatregelen voor het mkb zijn er vanuit de

[2] Energiebesparingsfonds mkb: eindrapport fase 1-2

rijksoverheid twee voorname financieringsinstrumenten. Enerzijds zijn er – zoals eerder beschreven – MKB Duurzaamheidsleningen via Qredits. Anderzijds is er het BMKB-Groen. Dit is een garantstelling voor verduurzamingsinvesteringen waaronder maatregelen zoals opgenomen in de EIA-energielijst. Deze maatregel is dus ook niet van toepassing op energiebesparingsplichtige maatregelen. Tevens is de BMKB-Groen bedoeld voor grotere financiering tot € 1,5 miljoen euro. Dit betekent dat er op dit moment niet een specifiek instrument is voor energiebesparingsplichtige maatregelen en voor relatief kleinere investeringen onder de € 250.000. Deze subsidiemodule voorziet daar in.

Het is niet wenselijk om de twee genoemde regelingen uit te breiden, omdat er dan in wezen een wettelijke verplichting wordt gesubsidieerd en dit zou betekenen dat overheidsgeld weinig doelmatig wordt besteed. Het is ook niet wenselijk om deze regeling alleen open te stellen voor ondernemingen die onder de energiebesparingsplicht vallen omdat er nog steeds niet-besparingsplichtige mkb'ers bij reguliere financiering knelpunten ervaren en deze subsidiemodule financiering toegankelijker maakt. Dit betekent feitelijk wel dat er enige overlap is in de financieringsinstrumenten. In de communicatie richting bedrijven over deze subsidiemodule zal hiermee rekening worden gehouden.

Naast deze subsidiemodule kunnen ondernemers ook gebruik (blijven) maken van het bestaande instrumentarium zoals bijvoorbeeld de EIA, MIA-VAMIL en overige subsidies. Het is dus mogelijk om een belastingvoordeel te krijgen bij het gebruik van deze subsidiemodule. Ook dit zal richting de doelgroep worden gecommuniceerd.

3.4. Hoogte subsidie en subsidiabele kosten

De subsidie bedraagt 100% van de subsidiabele kosten. Subsidiabele kosten zijn kosten voor de energiebesparende maatregel zelf, maar ook kosten die gemaakt moeten worden om de maatregel te kunnen uitvoeren. Daarbij kan worden gedacht aan transport- en sloopkosten of kosten voor het aanpassen van een gebouw. Hoofdstuk 4 van het Kaderbesluit bevat regels over subsidiabele kosten. Deze regels zijn ook van toepassing op subsidies die op grond van deze subsidiemodule worden verstrekt. Zo geldt onder meer dat het moet gaan om redelijk gemaakte kosten en dat deze kosten direct verbonden moeten zijn met de uitvoering van een activiteit (artikel 10, eerste lid, van het Kaderbesluit). Ook geldt dat kosten die vóór indiening van de subsidie zijn gemaakt, niet voor subsidie in aanmerking komen (artikel 10, tweede lid, van het Kaderbesluit).

Van het totale bedrag kan hoogstens 50% worden ingezet voor andere activiteiten die nodig zijn voor het realiseren van de energiebesparende maatregelen.

De subsidie bedraagt ten minste € 10.000 en maximaal € 250.000. Aangezien de subsidie voor een individuele locatie wordt verstrekt, zijn dit aldus ook de geldende bedragen per locatie. Mochten de kosten van investeringen hoger zijn dan het maximale subsidiebedrag, dan zal de ondernemer het overige deel van de investering op een andere manier moeten financieren.

3.5. Verdeling van het subsidieplafond

De verdeling vindt plaats op basis van volgorde van binnenkomst van de aanvragen. Dit betekent dat de aanvraag die het eerst is binnengekomen, het eerst voor subsidie in aanmerking komt, uiteraard voor zover de aanvraag aan de eisen voldoet. Wanneer de ingediende aanvraag onvolledig is, krijgt de aanvrager de mogelijkheid de ontbrekende stukken alsnog aan te leveren. De datum waarop de aanvraag volledig is, is de datum die voor het rangschikken wordt toegepast. Er vindt loting plaats om de volgorde te bepalen als er meerdere aanvragen worden ingediend op de dag dat het subsidieplafond wordt overschreden en er onduidelijkheid is over het tijdstip van ontvangst van die aanvragen.

3.6. Realisatietermijn

Met de uitvoering van het project moet wordt begonnen na het indienen van de aanvraag om subsidie. Uiterlijk achttien maanden na de verleningsbeschikking dient het project te zijn afgerond. Het is wenselijk dat een ondernemer tijdig begint met het project. Hoe eerder de energiebesparende maatregel is uitgevoerd, hoe eerder de ondernemer lagere energiekosten ervaart. De Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) zal dit steekproefsgewijs controleren en de ontvanger is verplicht om inzage te geven in gevraagde bewijsstukken.

3.7. Afwijzingsgronden

Op basis van de benodigde stukken zal de minister inschatten of de ondernemer de lening en rente kan terugbetalen. De aanvraag wordt afgewezen als het vermoeden bestaat dat de ondernemer de subsidie en rente niet kan terugbetalen. De afwijzingsgronden van artikel 22 en 23 van het Kaderbesluit zijn eveneens van toepassing. Dit betekent dat een aanvraag bijvoorbeeld ook wordt afgewezen

indien een bedrag wordt gevraagd dat lager is dan het minimumsubsidiebedrag of een bedrag wordt gevraagd dat hoger is dan het maximum.

3.8. Verplichtingen subsidieontvanger

Gedurende de looptijd van de terugbetaalverplichting zal de ondernemer verplicht zijn om te voldoen aan de betalingsverplichtingen van zowel de terugbetaling van de subsidie als de daarbij horende rente. Op dit moment is deze rente 6,9%. Bij de jaarlijkse openstelling zal het meest actuele rentepercentage van De Nederlandsche Bank (DNB) voor nieuwe contracten van leningen kleiner of gelijk aan 0,25 miljoen euro en een rentevaste periode van vijf tot en met tien jaar worden gehanteerd. Dit wordt afgerond op een decimaal. Hier wordt een risico-opslag van één procentpunt bijgeteld. De rentestanden zijn in te zien op de website van DNB.

De lening heeft een looptijd van zeven jaar. De terugbetaling van de lening en daarbij horende rente wordt elke maand betaald vanaf de verlening en wordt betaald via automatische incasso. In de verleningsbeschikking wordt een terugbetaalschema opgenomen.

Tevens geldt voor aanvragers die een rechtspersoon zijn dat voor het verkrijgen van deze lening vereist is dat een uitvoeringsovereenkomst met een borgstelling wordt ondertekend. De uitvoeringsovereenkomst dient te worden ondertekend door directe of indirecte aandeelhouders van de mkb-onderneming, die een natuurlijk persoon zijn, met een eigendomspercentage van 50% of hoger. Als de subsidieontvanger tekortschiet in de nakoming van de terugbetalingsverplichting, kan de Staat de borg staande aandeelhouder(s) van de onderneming schriftelijk laten weten het openstaande bedrag te moeten voldoen.

De reden voor het gebruik van deze constructie is het feit dat er een risico is dat leningen vanuit een besloten vennootschap worden aangevraagd waarbij bewust wordt aangestuurd op faillietverklaring van de besloten vennootschap en terugbetaling niet meer waarschijnlijk is. Mocht een partij geen eigen aansprakelijkheid willen, dan ligt het voor de hand dat de betrokken onderneming geen subsidieaanvraag indient. Immers wordt de subsidie uitsluitend verleend onder de opschortende voorwaarde dat de subsidieontvanger binnen vier weken na dagtekening van de beschikking tot subsidieverlening meewerkt aan de totstandkoming van de uitvoeringsovereenkomst.

3.9. Versnelde aflossing

De minister kan besluiten dat de verstrekte subsidie en de rente versneld of in een keer terugbetaald dienen te worden. Dit zal aan de orde zijn bij oneigenlijk gebruik of fraude, waarbij de lening is gebruikt in strijd met het doel van deze subsidiemodule. De subsidiemodule regelt dat de minister in twee gevallen kan besluiten tot versnelde aflossing of terugbetaling in een keer. Het eerste geval is het geheel of gedeeltelijk vervreemden van zaken waarvoor subsidie is verkregen. Hierbij kan worden gedacht aan het aankopen van energiebesparende materialen die vervolgens met winstoogmerk worden doorverkocht. Het tweede geval is het gebruiken van de subsidie voor andere kosten dan de subsidiabele kosten. Hier kan worden gedacht aan het uitvoeren van andere maatregelen dan waarvoor de subsidie is verkregen. Er zullen steekproefsgewijs controles worden uitgevoerd.
De subsidieontvanger is verplicht om de minister te informeren indien een dergelijke situatie zich voordoet, waarbij het aan de subsidieontvanger om te motiveren waarom de mkb-ondernemer desondanks blijft voldoen aan de vereisten van de subsidieverlening. Deze informatieverplichting is in aanvulling op de informatieverplichtingen die reeds op de subsidieontvanger rusten op grond hoofdstuk 11 van het besluit. Op grond van artikel 4.14.7, tweede lid, zijn de subsidieontvangers niet verplicht om te voldoen artikel 38, eerste en tweede lid, van het Kaderbesluit. Aldus is het onder deze regeling niet verplicht een aparte administratie bij te houden over de specifieke elementen van de werkzaamheden zoals bijvoorbeeld de aard van de werkzaamheden, het aantal eenheden per kostendrager of het aantal uren dat per persoon is besteed aan activiteiten die voor de subsidie in aanmerking komen. Wel geldt de vereenvoudigde administratieverplichting van het derde lid van artikel 38 van het Kaderbesluit.

De ondernemer kan overigens te allen tijde de lening en de reeds verbeurde rente boetevrij vervroegd volledig aflossen. Dit kan door overboeking van het vervroegd af te lossen bedrag op het bankrekeningnummer van RVO onder vermelding van het betreffende dossiernummer. Aangezien de rente jaarlijks wordt vastgesteld op het nog openstaande bedrag, vervalt daarmee dus ook de toekomstige renteplicht.

3.10. Aanvraag en informatieverplichtingen

Een ondernemer kan de lening aanvragen via de website van RVO. Op deze website staat precieze uitleg wat de regeling is, welke informatie de ondernemer moet aanleveren bij de aanvraag van een

lening en waar de ondernemer aan moet voldoen. Tevens zal de website ook een quickscan bevatten, zodat de ondernemer snel weet of deze aan de voorwaarden voldoet en niet tevergeefs een aanvraag doet. Dit heeft ook een positief effect op de ervaren regeldruk.

Bij het doen van een aanvraag via mijnRVO.nl dienen ondernemers aan een aantal verplichtingen te voldoen met betrekking tot het aandienen van informatie. Dat zijn:
- Gegevens van de aanvrager, waaronder de naam van de organisatie, het nummer waarmee de ondernemer is geregistreerd bij de Kamer van Koophandel, de tekenbevoegdheid, het post- en bezoekadres en het bankrekeningnummer op naam van de aanvragende onderneming;
- Gegevens over de contactpersoon bij de aanvrager, waaronder de naam, het telefoonnummer en e-mailadres;
- Een plan met daarin de energiebesparingsactiviteit waarvoor de subsidie wordt aangevraagd, de start- en einddatum, de begrote kosten en de omvang van de gevraagde subsidie;
- Een offerte van de investeringskosten van de energiebesparingsactiviteiten;
- De meest recente jaarlijkse factuur van de leverancier van elektriciteit van de locatie van de energiebesparende maatregel en, indien van toepassing, gas;
- De meest recente jaarrekening, en de jaarrekening van het jaar daarvoor;
- Indien de aandeelhouder of aandeelhouders van de onderneming een natuurlijk persoon of natuurlijke personen zijn, de meest recente aangifte inkomstenbelasting van de aandeelhouder(s) die ten minste 25% van de aandelen vertegenwoordigen.

3.11. Staatssteun

De subsidies zijn geen staatssteun in de zin van het staatssteunrecht van de EU. Om steun als staatssteun te kunnen aanmerken, moet de steun aan diverse criteria voldoen. Bij deze subsidiemodule is geen sprake van een voordeel dat een onderneming niet langs normale commerciële weg zou hebben verkregen. De subsidies moeten namelijk worden terugbetaald met rente. De rente die moet worden betaald is vergelijkbaar met de rente die de ondernemer aan een marktpartij zou moeten betalen.

3.12. Evaluatie

Deze subsidiemodule zal na elke openstellingsronde geëvalueerd worden. In deze evaluatie wordt geëvalueerd in hoeverre de subsidiemodule toegankelijk is, welke energiebesparende maatregelen worden gefinancierd, welke type bedrijven gebruik maken van de subsidiemodule, inschatting op onder- of overuitputting. Zo wordt er geëvalueerd of de subsidiemodule het beoogde effect heeft en in hoeverre – indien nodig- de subsidiemodule moet worden aangepast om dit te bewerkstelligen.

4. Regeldruk

4.1. Inleiding

Onder de subsidiemodule wordt voor een lange periode subsidie verleend. De administratieve lasten voor ondernemers bestaan uit het indienen van een definitieve subsidieaanvraag en uit jaarlijkse kosten voor administratieve handelingen gedurende de subsidieperiode. De kosten voor het indienen voor een subsidieaanvraag bestaan uit het invullen van een digitaal aanvraagformulier en het verzamelen van de benodigde verplichte bijlagen, zoals een jaarrekening en offerte. Zie de toelichting punt 3h voor de volledige lijst. Alle documenten dienen onderdeel van de leveringsovereenkomst te zijn.

Deze regeldrukparagraaf brengt van onderhavige subsidiemodule de verplichtingen en de daaruit voortvloeiende kosten voor aanvragers in beeld. Voor de inschatting van de regeldruk is gebruik gemaakt van het Handboek meting regeldrukkosten en de expertise van de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO). Regeldruk betreft de investeringen en inspanningen die aanvragers moeten verrichten om zich aan wet- en regelgeving van de rijksoverheid te houden. Regeldruk bestaat uit regeldrukkosten en ervaren regeldruk.

Regeldrukkosten zijn alle kosten die bedrijven, burgers of professionals moeten maken om te voldoen aan verplichtingen uit wet- en regelgeving van de rijksoverheid. Het gaat hierbij om kosten die voortvloeien uit informatieverplichtingen en inhoudelijke verplichtingen. Regeldrukkosten bestaan uit eventuele eenmalige en eventuele structurele kosten. Financiële lasten of andersoortige kosten (bedrijfskosten of opportuniteitskosten) vallen niet onder de regeldrukkosten. De regeldrukkosten worden uitgedrukt in euro's en berekend als uurtarief x aantal benodigde uren + structurele kosten = kosten per handeling. De kosten per handeling x het aantal benodigde handelingen per jaar = de regeldrukkosten. De regeldrukkosten worden ook uitgedrukt als percentage van het subsidiebudget.

Ervaren regeldruk betreft de kwalitatieve aspecten van de subisidemodule zoals werkbaarheid, proportionaliteit en ervaren nut. Ervaren regeldruk wordt niet gekwantificeerd.

4.2. Context

Aan het begin van deze toelichting is de aanleiding voor deze subsidiemodule al geschetst. De subsidiemodule zal in meerdere openstellingsrondes worden opengesteld, te weten jaarlijks van 2027 tot en met 2031. Alle mkb'ers met een minimum jaarverbruik van minimaal 10.000 kWh elektriciteit of 5.000 m^3 aardgas (of equivalent) vallen onder de doelgroep en kunnen zodoende een aanvraag doen voor een lening vanuit deze subsidiemodule. Deze groep omvat de ondernemingen die onder de energiebesparingsplicht vallen, waarvoor de ondergrens 100.000 kWh elektriciteit of 25.000 m^3 aardgas (of equivalent) is. Deze groep omvat zodoende ook de ondernemingen die niet onder de plicht vallen. De ondernemingen die vallen onder de energiebesparingsplicht vormen de primaire doelgroep. Deze primaire doelgroep is goed in beeld. De secundaire doelgroep, de mkb'ers die niet onder de plicht vallen, is minder goed in beeld, maar ook zij kunnen een aanvraag indienen.

4.3. Regeldrukkosten

De regeldrukkosten voor ondernemers bestaan voor deze module uit kennisnamekosten en eenmalige aanvraagkosten. Kosten na verlening zijn niet van toepassing. De aanvrager is namelijk niet verplicht extra informatie aan te leveren op moment dat de subsidie wordt verstrekt. Een aanvraag tot vaststelling is eveneens niet van toepassing, er zijn hier zodoende ook geen kosten aan verbonden. Bij het berekenen van regeldrukkosten voor ondernemers wordt gebruik gemaakt van standaard uurtarieven. Deze zijn gebaseerd op de door het Centraal Bureau voor de Statistiek vastgestelde uurlonen van werknemers naar beroepsgroep uit het Handboek meting regeldrukkosten. Naar verwachting zullen vanuit de aanvragende partijen voornamelijk leidinggevenden, eigenaren en managers, theoretisch opgeleide medewerkers en administratief medewerkers de benodigde handelingen uit voeren. Daarom hanteren de berekeningen een uurtarief van € 50, dat tussen het gehanteerde uurloon van voornamelijk leidinggevenden en managers (€ 77), hoogopgeleide medewerkers (€ 54) en administratief medewerkers (€ 39) ligt.

4.4. Kennisnamekosten

Het kennisnemen van de voorwaarden van de subsidiemodule kost tijd en is noodzakelijk voor het doen van een aanvraag. De kennisnametijd wordt voor alle betrokkenen gelijk verondersteld op drie uur. Omdat er sprake moet zijn van een leveringsovereenkomst tussen een producent/exploitant en de ondernemer, moeten zij elk kennisnemen van de subsidiemodule. De kennisnemingskosten per aanvraag zijn in dat geval 2 x 3 uur x € 50 = € 300.

4.5. Kosten deelnemers openstellingsronde

4.5.1. Kosten aanvraagproces

In sectie 3.2 is aangegeven dat de doelgroep van deze regeling naar verwachting tussen de 2.500 en 4.500 bedrijven zal liggen. Ten behoeve van het in kaart brengen van de regeldruk zal er gebruik gemaakt van het gemiddelde van 3500 ondernemingen waarvan een deel meerdere locaties zullen hebben en dus meerdere leningen kunnen aanvragen. In totaal is er in het Klimaatfonds € 100 miljoen gereserveerd voor dit instrument. Volgens het InvestNL rapport is het verwachte leningsbedrag € 25.000. Kijkend naar rapportages van aanvragen van Qredits is dit een realistische inschatting.

Rekening houdend met uitvoeringskosten is er dus voor ongeveer 3.500 leningen budget. Er wordt vanuit gegaan dat niet alle 3.500 ondernemingen daadwerkelijk gebruik zullen maken van deze regeling, dus zelfs wanneer er sprake is van meerdere aanvragen per ondernemer, betekent dat er een klein risico is op overuitputting.

In eerste instantie komt er € 35 miljoen vrij uit het Klimaatfonds voor het deze subsidiemodule. Hiermee zal een eerste en tweede tranche worden opengesteld van respectievelijk € 5 miljoen en – na een tussenevaluatie – € 10 miljoen. Op basis van de eerste aanvragen, kan er een goede inschatting worden gemaakt van de hoeveelheid aanvragen, welke doelgroep precies gebruik maakt van de lening en waar de doelgroep nog uitgebreid of vernauwd moet worden.

In deze berekening wordt ervan uitgegaan dat elke ondernemer met één producent een leveringsovereenkomst heeft getekend en dat elke producent één leveringsovereenkomst heeft met een ondernemer. Bij de aanvraag moet algemene informatie worden aangeleverd. Het bijeenzoeken van deze informatie kost drie uur (€ 150) en het aanmaken van een account in MijnRVO.nl om een aanvraag te doen bij het E-loket kost één uur (€ 50). Tot slot dient een aanvraag te zijn voorzien van een offerte

inclusief een beschrijving onder welke maatregel de factuur of offerte valt. De genoemde maatregel in de aanvraag dient onderdeel te zijn van de lijst aan maatregelen welke vallen onder deze subsidiemodule. Daarnaast is de ondernemer ook verplicht om alle relevante personen de borgstelling te laten ondertekenen. Het aanleveren van deze informatie kost, inclusief intern overleg en besluitvorming, per aanvraag geschat op ongeveer vijftien uur (€ 750).

Het aanleveren van alle bovengenoemde informatie incl. kennisname bij de aanvraag kost:

	Tijd per aanvraag [h]	Kosten per aanvraag
1 producent en 1 ondernemer	15	€ 750

Ter volledigheid zullen de regeldrukkosten worden berekend met het totale bedrag van in het Klimaat- en Energiefondsfonds is gereserveerd namelijk € 100 miljoen euro. Uitgaande van 3500 aanvragen en € 750 aan kosten per aanvraag, zijn de totale aanvraagkosten € 2.625.000 met een bandbreedte van € 1.875.000 en € 3.375.000. Na aanvraag zijn er geen verdere kosten voor de ondernemer van wie de aanvraag is afgewezen.

4.5.2. Totale regeldrukkosten

In totaal bedragen de regeldrukkosten van deze subsidieregeling:
- Aanvraagproces (gemiddeld 3.500 verwachte aanvragen): € 2.625.000;
- Proces na verlening: € 0.

Het maximale subsidiebudget is € 100.000.000 minus uitvoeringskosten. De regeldrukkosten maken daarmee tussen de 1,9% en 3,4% van het totale budget uit.

4.6. Ervaren regeldruk

De voorliggende subsidiemodule is zo ontworpen dat deze zo werkbaar mogelijk is voor zowel de ondernemer die een aanvraag tot subsidieverlening willen indienen alsook voor RVO als uitvoerder van de regeling. De vereisten en informatieverplichtingen in de subsidiemodule zijn tot een minimum gehouden, waarbij zij nog altijd toereikend zijn voor goede uitvoering van de subsidiemodule. De vereiste mee te leveren documenten bij de aanvraag zijn namelijk nodig om aan te tonen dat de aanvrager daadwerkelijk een onderneming heeft welke voldoende financieel gezond is en dat het verleende bedrag aan het bedoelde doel besteed wordt. De twee belangrijkste onderdelen hierin zijn 1) wordt de lening aangevraagd voor een energiebesparende maatregel zoals genoemd in de bijlage van de regeling en 2) is er een bevredigend continuïteits- en rentabiliteitsperspectief.

Het ervaren nut van deze subsidiemodule, dat gedefinieerd wordt als de verschillende baten of toegevoegde waarde die bedrijven, burgers of professionals verwachten door de wet- en regelgeving, voor zichzelf of voor de samenleving, is naar verwachting ruim voldoende omdat de subsidiemodule van ondersteunend belang is voor het nakomen van de energiebesparingsplicht (voor de ondernemers die daaronder vallen) en omdat het ten goede komt aan de concurrentiepositie van de deelnemende ondernemers.

5. Verwerking internetconsultatie, doenvermogentoets en regeldruktoets

5.1. Internetconsultatie

Naar aanleiding van de internetconsultatie zijn zes reacties ontvangen, afkomstig van MKB Nederland, de Nederlandse Vereniging van Banken, BOVAG, de Nederlandse Vereniging Duurzame Energie (NVDE), Koninklijke Nederlandse Slagers en Regionaal Overleg Warmte Groningen. De reacties onderschrijven in algemene zin het doel van de regeling om energiebesparende investeringen in het mkb te ondersteunen.

Meerdere partijen vragen om een nadere onderbouwing van de meerwaarde van de regeling ten opzichte van bestaande financieringsinstrumenten zoals Qredits en de BMKB Groen. Daarnaast wordt er ook gevraagd om aandacht te schenken aan de toegankelijkheid van de regeling. Ten slotte wordt er gepleit voor een eenvoudige aanvraagprocedure, goede aansluiting op fiscale regelingen zoals de EIA.

5.2. Doenvermogentoets

Uit de doenvermogenanalyse blijkt dat ondernemers naast financiering ook behoefte hebben aan begrijpelijke, overzichtelijke informatie en persoonlijke ondersteuningen tijdens het aanvraagproces. De doelgroep haalt informatie voornamelijk op vanuit zijn eigen netwerk en is zich niet altijd bewust van laagdrempelig contact met RVO. Bij ondernemers is er onzekerheid over haalbaarheid, regeldruk

en netcongestie in relatie tot deze regeling. Het is belangrijk dat het vertrouwen tussen ondernemers en RVO kan groeien door transparantie en voorspelbaarheid. Een feedbackloop is daarin ook gewenst.

5.3. Regeldruktoets

Het Adviescollege toetsing regeldruk (ATR) heeft advies uitgebracht op een conceptversie van de regeling. Het college onderschrijft het belang van financieringsondersteuning voor energiebesparende maatregelen, maar geeft aan dat de onderbouwing van het voorstel onvoldoende is. Zo ontbreken er in de concept-regeling inzicht in de omvang van de doelgroep, is onduidelijk welk financieringsknelpunt precies wordt opgelost en waarom bedrijven zonder energiebesparingsplicht ook aanspraak kunnen maken op de regeling. Verder vraagt het ATR aandacht voor de meerwaarde ten opzichte van bestaande financieringsinstrumenten, de aanvraagprocedure en de regeldrukberekening. Ook mist een evaluatie. Het college adviseert om de regeling niet in te dienen c.q. niet vast te stellen, tenzij het voorstel op deze punten wordt aangevuld.

5.4. Aanpassingen in de regeling

Op basis van de internetconsultatie, doenvermogentoets en regeldruktoets zijn de volgende elementen in de regeling aangepast:

- Doelgroep: Op basis van het onderzoek van InvestNL, cijfers van de RVO en CBS-data is er geprobeerd een preciezere inschatting te maken van de grootte van de doelgroep. Tevens is toegelicht waarom is gekozen voor een bredere doelgroep dan alleen energiebesparingsplichtige bedrijven. Ook is op basis van deze inschatting een aangepaste regeldrukberekening gemaakt.
- Financieringsknelpunt en financieringsinstrumenten: In de toelichting is meer aandacht besteed aan welke financieringsknelpunten deze regeling zal oplossen en hoe deze regeling past in het bestaande financieringslandschap.
- Toegankelijkheid regeling: Er is gekozen om de realisatietermijn op te hogen naar achttien maanden (ten opzichte van twaalf in de concept-regeling). Dit zorgt voor een kleinere kans dat ondernemers onverhoopt niet aan hun realisatieverplichting kunnen voldoen. Ook is in de toelichting extra aandacht besteed aan de aanvraagprocedure. Verder is de bijlage met maatregelen waarvoor deze regeling aangevraagd kan worden vereenvoudigd en meer overzichtelijk gemaakt.
- Rente en borgstelling: Hoewel verschillende partijen aandacht hadden gevraagd om ook de rente en borgstelling te wijzigen, is ervoor gekozen om dit ongewijzigd te laten. De rente blijft ongewijzigd omdat de primaire doelgroep energiebesparingsplichtige bedrijven zijn. Bij de evaluatie van de energiebesparingsplicht van de Algemene Rekenkamer heeft de Rekenkamer geadviseerd om het “cadeau-effect” om te voldoen aan de energiebesparingsplicht te minimaliseren zodat de kans dat publieke middelen niet doelmatig worden ingezet zo klein mogelijk te maken. Met deze marktconforme rente geeft deze regeling hier gehoor aan. Vanuit risico-oogpunt is ervoor gekozen om de borgstelling te blijven hanteren. Dit resulteert aan de ene kant dat er een kleine kans ontstaat dat een lening met publieke middelen ook daadwerkelijk wordt terugbetaald en verkleint aan de andere kant ook dat er leningen worden aangevraagd met malafide bedoelingen.
- Evaluatie: Er is toegevoegd hoe de regeling geëvalueerd wordt.

5.5. Overig

Uit de reacties vanuit de internetconsultatie, doenvermogentoets en advies van het ATR is dat voor het slagen van deze regeling communicatie met de doelgroep erg belangrijk is. Daarom wordt er samen met de uitvoerder een uitgebreid communicatieplan gemaakt om de doelgroep zo goed mogelijk te bereiken, met daarin aandacht voor de genoemde punten. Zo wordt er gekeken hoe deze regeling onder de aandacht kan worden gebracht via het netwerk van de ondernemer of via relevante andere initiatieven zoals de uitbreiding van het ontzorgingsprogramma en de aanscherping van de energiebesparingsplicht en de daarbij horende geüpdatete Erkende Maatregelenlijst.

6. Uitvoering

Deze subsidiemodule zal namens de minister worden uitgevoerd door de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO). De subsidiemodule is in nauwe samenwerking met RVO ontworpen met het oog op de uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid.

7. Inwerkingtreding en openstelling

Deze regeling treedt met ingang van 1 oktober 2026 in werking. Daarmee wordt niet aan de minimuminvoeringstermijn van twee maanden tegemoetgekomen. Gebruik wordt gemaakt van de uitzondering op de minimuminvoeringstermijn die is genoemd in aanwijzing 4.17, vijfde lid, onderdeel a, van de Aanwijzingen voor de regelgeving: het, gelet op de doelgroep, voorkomen van aanmerkelijke

ongewenste private of publieke nadelen. Gelet op de ontwikkelingen op de energiemarkt is het immers wenselijk dat bedrijven zo snel mogelijk energiebesparende maatregelen nemen. Overigens betreft het een relatief eenvoudige subsidiemodule, waarbij ondernemers een beperkte tijd nodig hebben om een aanvraag voor te bereiden. Ook is een nieuwe openstelling voorzien in het eerste kwartaal van 2027. Gelet hierop kunnen ondernemers die nu geen mogelijkheid hebben om een aanvraag te doen, relatief snel alsnog een aanvraag doen.

De Minister van Klimaat en Groene Groei,
S. van Veldhoven-van der Meer